

① ELHEKETA: ASTE HUNTAKO ELHEPIDEA

- 1 Zer gizon da Nakerok
- 2 Norekin ikusi zuen Makilaren erabiltzan
- 3 Zer da: a xut? Eta a xukatu?

② BI MAKILA BIDEAN-2.

Nakerok Mendibekoa zean, irrintzinaka hura ere, Donazaharre-Donamartiako mindeian harat, Exkerraenean eta Burugorrienean papoaren berotzen egonik, Donianeko merkatutik heldu. Nola huts egin zuten elgar Piarrek eta Nakerok?...

Ori, Mainerrenean Piarre sarturik, Burugorrienean Nakerok sartzen ari zelarik... Piarre bezala, makila onaren jabea... Nakerok hoi, Salbatore gain hetan pikatu mizpira batetarik egin makila zaluaren jabea. Eta makila harek zer xixtuak, Nakeroren eskuan!... Aitaregan ganik ikasia harek ere bere mizpira adarraren zirurikatzen...

Egun batez -hogoi urthe zituen, orduan- kask eta kask, bigarren ukaldian berean lurrerat aurthiki zuen bere partida, ezpainak idekirik, odoletan. Aita han zuen, bi hurratsetan, hari beha, eta hari oihuka: "Zer zizte, ba, oraiko gazteak? Lehenago, guk, erroz gora lehen ukaldian aurthikitzen ginian eure gizona!... Paulo Ezterenzubikoari galdegizok, ez denez ori egia?"

Geroztik, bigarren ukaldi guti eman zuen gure Nakerok, deuseren eta nehoren beldur ez baitzen sekulan. Eta, behin baino gehiagotan, Burdin-Kurutxetan, Irati-Sorhon gaindi, oiha-nez oiha bere behien ondotik zabilalarik, zombait zombait otso erabili zuen bere makilaren aintzinean, Aburretako edo Larraneko potxetan⁴ harat, Betelemen David erregeak, erregetu aintzinean bezala! Bainan, erregetzeaz bertzerik bazuen gaur Nakerok gogoan, eta irrintzinaka bazoan beraz, Ahatsako bidean...

Eta huna non, han nonbait, Apat-Ospitaleko kasko⁵ hartan, entzuten duen irrintzina bat gaitza!... "Ah! bai!... Ai, ui, ui! ai, ui!" eta, zankez itzulirik, gibelerat egin zuen Nakerok, Donazaharrerat buruz...

Piarre, Mainerreneko alderat heldu zen hura ere, zapartaka, bertze irrintzinalariaren ganat. "Ai, ui, ui! ai, ui!"

Lehenagoko mendeetan, dena oiha zelarik Eskual-Herria, nola hola elgar bilatzen ohi zuten orduko Eskualdunek, menditik mendira, bortutik bortura... Eta Ameriketako oiha-netan, gauxoeri lazta bat sartzen diotela hezur-munetan, lehoin, puma eta tigreak, orroaz, marrumaz, urrunetik lehenik, hurbiletik gero, bata bertzeari hola jazatzeko dira, gaurko egunecan oraino...

Bi gizonak, bizkitartean, elgarri buruz heldu ziren, izigarriko oldarrean, fur-furia ikaragarrian, Eskualdunen bethiko oihu lazgarria batek bertzeari zeren zion aurthiki, gau ihunean:

-Ai, ui, ui!

-Ai, ui, ui!

Elgarren ganik hogoi hurratsetan ziren, eta heien makilek, xixtuka, dir dir egiten zuten. Ikaragarri zen, bainan ikaragarriagoa behar zen berehalaz...

-Ai, ui, ui! ai, ui!

-Axut⁶!

-Haugi⁷ bide-erdil!...

③ ADITZ IKASKUNTZA.

31 Zabilalarik 32 Bazoan.

33 Zion aurthiki 34 Galdegizok.

31 IBILI - Indicatif Imparfait.

Ni mindabilan = Je marchais

Hi mindabilan =

Zu zinabiltzan =

Hura zabilan =

Gu ginabiltzan =

Zuek zinabiltzaten =

Heiek zabiltzan = Ils marchaient

32 JOAN Indicatif Imparfait.

Ni mindoan = J'allais

Hi mindoan =

Zu zinoatzen =

Hura zoan =

Gu ginoatzen =

Zuek zinoatzen =

Heiek zoatzen = Ils allaient.

33. UKAN Conj. à dble complément

Indicatif Imparfait

Hari = à lui (O.S - C.I.P.)

Itik nion = Je le lui avais

Zuk zinion = Vous le lui aviez

Harek zion = Il le lui avait

Guk ginion = Nous le lui avions

Zuek zinioten = Vous le lui aviez

Heiek zioten = Ils le lui avaient